

VILÁGOS SÁG

KOLOZSVAR,
1947 március 24, hétfő

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM,
70 szám

**A kolozsvári ifjusági
hét műsora:**

Hétfő, március 24.

Az ujjáépítés napja.

A munkásifjak az ujjáépíté-
nek termelnek, a diákság és
a katonáifjak az Iris-telepen
utat építenek.

Tavaszi erjedés

Írta: KACSÓ SANDOR

Üles léptekkel közeledik a tavasz. Nemcsak ősi földünk érzi ezt a kenyeret adó barázdát, a rétel és házi kertek, hanem az emberek is, akik ezen az ősi földön élnek. Hosszú tavaszi lúz, erős és tevékeny erjedés is érződik mindenfelé a dolgozó nép között. Az építőmunka szervezési akaratának erjedése ez s ezzel együtt biztató társadalmi erjedés is. Ennek a kettőnek együtt eredményeket kell teremnie ezen a tavaszon, mert így kívánják országunk népei s így akarja a kormány, a zépek akaratának hordozója.

Lássuk most e két irányu, de egymást erősítő erjedés fontosabb jelenségeit. A tavaszi vetési események megkezdődtek. Az ország nagyobb géppontjaiban a közigazgatási hatóságok vezetői a mezőgazdasági szakemberekkel együtt megtervezték a teendőket s a kormánytól kapott rendeleteket és utasításokat alkalmazni kötelesek a vidéki adottságoknak, lehetőségeknek megfelelően. Nem iródkból, írászatok mellől irányítódik ez az életfontosságú küzdelem. A szakembereknek és közigazgatási felelősöknek ki kell menniük a nép közé, a munka helyszínére, hogy oktassanak ott s a néppel egyetértésben oldják meg a jelentkező nehézségeket. Kell a rend, a fegyelem, a törvények betartása. De olyan rend és fegyelem kell s a törvények olyan végrehajtása, hogy a dolgozó nép egyetértésben a rendeletekkel, beláthassa azok szükségességét s ne hatóságikényszer alatt, hanem belső meggyőződésből harcolja meg a maga és az ország érdekében ezt a némes küzdelmet. Az a közigazgatási felelős, vagy gazdasági szakember, aki ezt nem tudja elérni, alkalmatlan a posztjára.

A mi magyar népünk a Magyar Népi Szövetség politikai és az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület mezőgazdasági irányítása alatt teljes erőjével kapcsolódik bele a termelési küzdelembe. Az EMGE, ez a százéves multra visszatekintő egyesület, a napolban felülről értékelte tartott, amelyen részletes és pontos munkatervet dolgozott ki. Kihasználni minden talpalatnyi területet és helyesen használni ki! — ez a jelszó. S hogy a jelszóból gyakorlat legyen, az Egyesület gazdasági felügyelői nem maradnak majd székhelyükön az irodában s nem a központi tisztviselők sém a központi irodákban, hanem kimennek mindegyik barázdákra, mert ott kint s a néppel együtt kell megoldani a feladatukat.

A kenyeret azonban nemcsak a barázdák és a kertek adják, hanem az ipari üzemek, a gyárak is. Az ipari munkásságunk is meg kell vívnia a maga termelési esztáját. Vívja is, egyre szélesebb lendülettel azok ellen a sötét szabotázstervek ellen, amelyek a termelés akadályozásával a demokráciát s a demokratikus kormányzást próbálják aláaknázni. Az Országos Szakszervezeti Tanács táviratiilag közölte Groza miniszterelnök úrral a legutóbbi határozatát: teljes erőből támogatja a kormányt az ország gazdasági és társadalmi helyreállítására irányuló törekvéseit, amelyeket a Demokratikus Pártok Blokkja kormányzati tervek maradéktalan végrehajtásán kíván megvalósítani. Hangsúly van itt a maradéktalan szón. joggal. A szakszervezetekbe tömörítő munkásságunk, eddigi önmeghatározó felelőssége nyomán s joga, sőt kötelessége új iramot költeni a demokratikus fejlődés útján.

Ehhez a kérdéshez tartozik az

SZTALIN VEZÉRTÁBORNAGY ROMÁNIA DISZPOLGÁRA

A kisiparosok anyagellátásáról, a magyar szövetkezetek visszleszámítolási hitelkérdéséről és a mezőgazdákknak nyújtandó hosszulejárati kölcsönről tárgyainak a MNSZ-képviselők

A költségvetés és a bértárgyalások állanak a politikai közérdeklődés homlokterében

BUKAREST. — (Tudósítónk jelentése.) A pénteken tartott minisztertanácsban Groza Péter miniszterelnök előterjesztésére Sztalin vezértábornagyot Románia diszpolgárává választották. A miniszterelnök ugyanakkor bejelentette, hogy Kolozsvár városa Molotov külügyminisztert választotta meg a város díszpolgárává. A minisztertanácsban egyébként királyi kérést olvastak fel, mely szerint öfélése Visinszkyt, a Szovjetunió helyettes külügyminiszterét az I. Károly-rend lovagkeresztjével tüntette ki a Románia érdekében kifejtett nagyjelentőségű közreműködéséért.

Megérkezett az első amerikai buszszállítmány

BUKAREST. — (Munkatársunk telefonjelentése). Konstancába be-

futott az első hajó, amely Amerikából 810 vagon gabonát hozott az ország részére. Napokon belül újabb 800 vasuti kocsis gabona megérkezését várják. Ezek az első szállítmányok, melyet a kormány vásárolt az Egyesült Államokból.

Megővítik a kisiparosságot a pénzügyi tisztviselők tulakapásaitól

A magyar parlamenti csoport az utóbbi napokban az előtérbe került költségvetéssel és a gazdasági törvényekkel kapcsolatosan beható tanácskozásokat folytatott illetékesekkel a romániai magyarság sajtós kérdéseiről.

Ezeknek a tárgyalásoknak a sorában legelső és igen nagyjelentőségű Kerkó Gyárfás országos elnöknek a Magyar Népi Szövetség iparos képviselőivel valamint Barbu Rodulescu és Emilia Sandu, az országos kisiparos Szaktanács vezetőinek kíséretében Groza miniszterelnökkel folytatott megbeszélése volt, melynek során — mint jelentették — részletesen feltárták a romániai kisiparosság tarthatatlan helyzetét. A miniszterelnök megkülönböztetett figyelemmel kísérte a küldöttség előterjesztését és ígéretet tett, hogy haladéktalanul utasítani fogja a pénzügyminisztert, hogy a külön-

böző adóellenőrök és egyéb pénzügyi tisztviselők tulakapásaitól a kisiparosságot óvja meg.

A Magyar Népi Szövetség kisiparos képviselői szombaton a többi pártok kisiparos képviselőivel együtt Gheorghe Gheorghiu-Dej nemzetgazdasági minisztert is felkeresték, akivel a kisiparosok nyersanyaggal való ellátásának kérdését vitatták meg.

A magyarság is jusszon képviselőkhöz a Nemzeti Bank vezetésében

A magyar parlamenti csoport megbízásából Cziko Lőrinc, a Magyar Népi Szövetség biharmegyei képviselője Vajdóval, a Nemzeti Bank kormányzóhelyettesével tárgyalt a magyar hitelszövetkezeteknek nyújtandó visszleszámítolási hitel folyósítása és a hitelkeltetés kérdése érdekében. Vajdó kormányzóhelyettes megértéssel fogadta az erre vonatkozó előterjesztést, csakugy, mint a Magyar Népi Szövetségnek azt a kívánását, hogy a Nemzeti Bank vezetésében a magyarság is jusszon képviselőkhöz.

A magyar szövetkezetek kérdéseinek rendezésére, illetőleg a rendezésre vonatkozó tárgyalások lefolytatására kiküldött képviselő-

csoport az utóbbi napokban a szövetségi minisztériumban folytatott megbeszéléseket. Mielőtt a tárgyalások olyan állapotba jutnak, a kiküldött bizottság jelentést tesz a Magyar Népi Szövetség központi végrehajtóbizottságának, amely az eredményekről hivatalos jelentésben fog számot adni.

Hosszulejárati kölcsön a mezőgazdákknak

Igen nagy jelentősége van Bakcsi Ádám dr., a Magyar Népi Szövetség csikmegeyi képviselőjének a nemzetgazdasági minisztériummal folytatott megbeszéléseinek is. A Magyar Népi Szövetség parlamenti csoportja nevében Bakcsi Ádám dr. a mezőgazdákknak nyújtandó hosszulejárati kölcsönök ügyében folytatott tárgyalásokat. A tárgyalások eredményeképpen a kormány rövid időn belül jelentős összegeket biztosít a magyar földművesek részére is.

A magyar parlamenti csoport kiküldöttei az utóbbi napokban a CARS vezetőségével is megbeszéléseket folytattak. A CARS eddig több mint 2 milliárd lejtel és nagymennyiségű áruval segítette az aszály sújtotta székelyföldet. Húsvétra több vasuti kocsis szállítmány konzervet és élelmiszert küldenek a Székelyföldnek.

Befejezés előtt az új kollektív szerződésekre vonatkozó tárgyalások

Az Országos Szakszervezeti Tanács küldöttsége tovább folytatja tárgyalásait a Munkaadók Országos Szövetségével az új kollektív szerződésekre vonatkozóan. Ertszülésünk szerint a tárgyalások rövid időn belül befejeződnek.

A „Romania Libera“ jelentése szerint Bucur Sefoiu államtitkár a képviselőház hétfői ülésén fogja benyújtani az új árákról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat előterjesztését megelőzően az államtitkár hosszas megbeszélést folytatott az iparosok országos képviselőivel.

Takács Lajos dr. képviseli a MNSZ-t a háirói parlamentközi értekezleten

A román képviselőháznak a legrövidebb időn belül értekezletre kiküldött csoportja részén utazik el a Magyar Népi Szövetség részéről Takács Lajos dr. tanácsos államigazgatási miniszter a legrövidebb időn belül.

Ausztria képviselőit meghívták Moszkvába

A külügyminiszterek tanácsának Bidault elnöklésével megtartott pénteki ülése meghallgatta a külügyminiszterhelyetteseknek az osztrák államszerződéstervezet előkészítéséről szóló jelentését. Az értekezlet utasította a külügyminiszterhelyetteseket, hogy szombattól kezdve be az államszerződésre vonatkozó javaslatok tanulmányozását. Elhatározták, hogy meghívják Moszkvába Ausztria küldötteit. Bécsi jelentés szerint a hivatalos meghívás már megérkezett az osztrák kormányhoz.

Az ülés további folyamán Németország ideiglenes politikai szervezeteinek kérdését tárgyalták. Bevin véleménye szerint szigorúan határozott hatáskörű német kormányt kell létesíteni. Az angol küldöttség javaslatot dolgozott ki Németország politikai szervezéséről s ezt eljuttatta a delegátusok mindegyikéhez. Marshall véleménye szerint elérkezett az idő, hogy megengedjék a német népek ideiglenes kormány alakítását, amely a különböző tartományok közigazgatási szerveinek az illetékesekbe tartozó nemzeti jellegű kérdésekkel foglalkozna. Né-

met kormányt azonban nem lehet létrehozni az alapvető kérdésekben való megegyezés előtt, amelyekről Németország gazdasági egysége függ — mondotta Marshall.

A szombati ülésen folytatták a vitát.

GÖRÖGORSZÁG ÉS TÖRÖKORSZÁG

megbeszélésének a kérdéséről szólva Wandenberg szenátor, az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnöke kijelentette, hogy a segély csak átmeneti megoldásnak tekinthető; mindaddig, amíg az Egyesült Nemzetek Szervezete teljes felelősséggel nem foglalkozik a két ország helyzetével. Egy szenátor az ENSZ közgyűlésének haladéktalan összehívását kérte. Véleménye szerint Amerika az ENSZ nélkül nem vállaltat szavatosságot a világ békéjéért. Másik washingtoni jelentés szerint Truman esetleg tájékoztatja az ENSZ-t a segélyre vonatkozó szándékáról, kongresszus tagoknál azonban az a vélemény, hogy csak értesül, de nem kell fel az ENSZ-t a Görögországnak és Törökországnak szóló segély gondozásának a vállalkozására.

Az ENSZ Görögországban működő vizsgálóbizottsága pénteken bizalmas ülést tartott, hogy két albizott-

adatok gyűjt, a másik ajánlásokat dolgoz ki a tájékoztatások alapján. A jugoszláv hírszolgálat jelenti Szalonikiból, hogy a demokráta hadsereg tevékenysége Görögország egész területén megakadályozta az elszápononozásban jobboldaliak csoportpölonéozásban jobboldaliak csoportja meglamadott egy börtönt s megölte annak 30 börtönbeli északnyugati

A „Tiro-pasas“ című lap közli az EAM központi bizottságának határozatát Zevgost-nak, a görög kommunista párt központi bizottsági tagjának meggyilkolásával kapcsolatban. A határozat szerint Zevgost halála az egész világnak megmutatja, hogy a farizta királypártiak és támogatóik milyen eszközöket használnak, hogy fenntarthatóak a Görögországra kényszerített rendszert. A határozat a továbbiakban megjelölt lapja, hogy Zevgost akkor gyilkolták meg, amikor a Biztonsági Tanács vizsgálóbizottságának a legjárt és a közönd minisztere Szalonikiben tartózkodott. Ez az ENSZ-vel szemben aratólan kihívást jelent s ugyanakkor kétségtelen bizonyítékot szolgáltat annak, hogy Görögország jelenlegi kormánya teljesítéssel elvezette a nép bűnét.

tették röviden. A demokratikus továbbfejlődés biztosítását látjuk bennük. Jó felhívni rájuk a figyelmet most éppan, amikor Romániában is a magyar 1848 emlékét ünnepelték országsszerte s ezáltal úgy, ahogy kell, együtt a magyarok és a románok. Mert együtt kell a két népnek megvalósítani — mindkét népnek a széles dolgozó

ármelosztás megszervezése is, amelyre vonatkozóan törvényjavaslat készül. A javaslat szerint ármelosztó hivatalok létesülnek, amelyeken keresztül a nyersanyag feldolgozása és az áruk szétosztása, valamint az áruszállítás gondos ellenőrzés mellett történhetik. Ez a termelés megszervezésének az alapfeltétele. Célja és fel-

rétegek testvéri összetapasával — mindazt, amire 1848 elkötelezett s ami a demokrácia megvalósításához feladatai közé tartozik még ma is. S ez a közös ünneplés egyúttal elkötelezés is volt a közös küzdelemre, mindazoknak a sürgős megvalósításáért, akikért most, az ez-évi márciusban a dolgozó néprötegek tavaszi erjedése megindult.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.

Távbeszélő: 258.

Szerkesztőbizottság:

BENEDEK MARCELL, KACSÓ SANDOR, FŐS KÁROLY

Felolvasó: BALOGH EDGAR

A kolozsvári székely alkalmazottak látogatása a hóstáti földműveseknél

KOLOZSVÁR. — Ma délelőtt 11 órával kezdett a földművesek Máramaros-utcai székelyházban...

Endre költő fogtak megfelfedezni a székely alkalmazottak ifjúsága tanulmányi kirándulást...

Délután 4 órakor a II. kerület tart kulturális délutánt a Méhes-utcai Állami iskolában...

Délután fél 5 órakor a székely alkalmazottak ifjúsága tanulmányi kirándulást rendez a hóstáti földműveseknél...

A KOLOZSVÁRI MAGYAR TAN- NYELVU ÁLLAMI KERESKEDELMI FIATKOLA igazgatósága pályázatot hirdet...

után 3 és 6 óra között. A nyugdíj-könyvek kiosztását ugyanebben a sorrendben...

MESÉLAKULT A VOLT ROMÁNIAI DEPORTáltak ÉS POLITIKAI FOGLYOK SZÖVETSÉGE, amelynek alapítói között szerepelnek...

NYUGTÁZÁS. S. V. nyomorba jutott volt városi alkalmazottak és O. G. né világtalan asszony részére M. A. kolozsvári lakos...

GYÓGYSZERT EGYEN SZEGÉNY BETEG ASSZONYNAK! Szakács Istvánné Székely Mózes-utca 7 a ti lakos felkereste...

(*) MEGHÍVÓ. Az Elméleti Kisiparosok Szakszervezete felhívja tagjait...

FIZETIK A MARCHUSI NYUGDÍJAKAT. A kolozsvári pénzügyigazgatóság közli az érdekeltekkel...

AZ ERDELYI NÉPI KARPAT EGYESÜLET előadásorozata 6 órakor Nyárády E. Gyula „Szavata és Medvetó kezekezeséről”...

Berenice

KOLOZSVÁR. — Az Állami Magyar Színház Kamaraszínháza március 25-én, kedden este 8 órai kezdettel a Zeneművészeti Főiskola dísztermében Racine tragédiáját, a „Berenice”-t mutatja be...

Az oratóriumi előadásról a „Berenice” színrehozásának körülményeiről nyilatkozik Benedek Marcell, a darab fordítója és rendezője:

— Az oratóriumi előadás egyszerűen azt jelenti, hogy azokat a zenei oratóriumokban is jelmez és maszk nélkül elevenítjük meg bibliai eseményeket...

— Nem lesz ez rovására a hatásnak?

— Egyáltalán nem. Tapasztalás szerint „A mi kis városunk”-ban hátrahozottan érdekelt a közönséget a díszletek s a hallékek hiányának újszerű volta...

— Mi a darab tragikája?

— Racine előszavában elmondja, hogy az egész tragédia egyetlen mondat, melyet az egyik római történetíróval olvasott: „Titusz római császár Berenice palesztinai királynőt, akinek hír szerint házasságot is ígért, mindkettőjük szive ellenére elküldte Rómába”...

A fordítással kapcsolatban Benedek Marcell a következőket mondja:

— A „Berenice” fordítása már évektől ezelőtt készen volt. Könyvben meg is jelent, de nem merték előadni, mert féltalmatlan aktualitás vonakodásba került a 40-es évek fasista faji törvényeivel...

AZ ORSZÁG ÉLETE

Kolozsvár: diákszíntere

A Victoria diákszövetkezet után, mely október 23-án nyitotta meg a városnap nyílik meg a román és magyar demokrata diákszövetkezéseire a Victoria szövetkezet hatékony támogatásával...

Arról, hogy a román és magyar diákság igenis együtt tud dolgozni szociális helyzetük javításáért és arról, hogy az értelmiség ifjúság harcának legnagyobb támogatója a munkásság...

Kat-komba-rendszert Braila: fedezték fel

Néhány nappal ezelőtt a város Duna felé eső részén, a községi válogóid közelében építkezés közben egy alagúrra bukkantak...

Nagyvárad: ingyenes román nyelvtan-folyamat rendez a MNSz

A Magyar Népi Szövetség váradvelencei kerülete április 1-től románul nem tudó tagjai részére ingyenes román nyelvtanfolyamatot kezd...

Anghelcsu csendőrkapitány, a csendőrlégió új parancsnoka látogatást tett a Magyar Népi Szövetség megyei vezetőségénél...

Valódi és komoly megértést kell megvalósítani a két együtt élő nép között — mondotta. — Tisztában vagyunk azzal, hogy mind a románok, mind a magyarok között akadnak gúncoskodók és ellentéteket szövik...

Bukarest: legveszedelmesebb betörőbandáját

A fővárosi rendőrség bünyűi osztálya, hosszú harc után, árcímletlenül tette a főváros legveszedelmesebb betörőbandáját. Nae Barbu, Marin Gheorghie és Musat Craciun hónapok óta rettegésben tartották a fővárost...

SPORTÉLET

Ki győz a ma délutáni Dermatan-Vasas és Karres-Dermata rangadón?

KOLOZSVÁR. — Erdély fővárosának ma páratlanul gazdagságos sportélete van. A városi sporttelepen negyed 3 órakor a medgyesi Karres a Dermata ellen játszik...

A városi kispályán délelőtt fél 10 órakor a Haggyibor-Rutextil barátságos labdarugómeccs lesz, majd 11 órakor a CFR-Vasas ifjúsági bajnoki mérkőzés.

A Református Kollégium tornatermében a BEAC rendezte a Vasas-Dermata rangadót. A verseny délelőtt 9 órakor kezdődik. Az Unitárius Kollégium tornatermében délelőtt 9 órai kezdettel Carmen (Nagyvárad)—Dermata női és férfi kosárlabda mérkőzés lesz.

SPORTHÍRADO

A REDDI UNNEPNAPON után 6 órakor a református kollégium tornatermében BEAC-Dermata egyesületek közötti visszavágó kártyaspartan mérkőzés lesz, amelyen mindkét együttes a B csapatot is szerepelteti.

A KARRES a szombat reggeli Rapiddal érkezett meg Kolozsvárra dr. Pop és Mészáros vezetésével. A csapat a következő összeállításban játszik ma a Dermata ellen: Várdai, Luca, Sulik, Filipescu, Molnár, Serbán, Munteanu, Stefanescu, Moldován, Gura, Dobai.

AZ ERDELYI NÉPI KARPAT EGYESÜLET március 28-án, pénteken délután 6 órakor választmányi gyűlést tart.

MŰVÉSZET

Veszedelmes kanyar

(Bemutató az Állami Magyar Színházban)

Priestley drámai cselekményekben ésvekedő, társadalmi hazugságokat leleplező darabját pénteken este mutatta be nagy sikerrel az Állami Magyar Színház. Priestley darabja közeli rokonságnak az utóbbi évtizedben átváltozhat az igazság történetek, amelyekről az igazság történetek békésnek látszó úri szalonban valami jelentéktelenné tűnő esemény váltja ki és lassankint, szelletes fordulatokban bontakoznak ki az elkövetett bűntény eseményei. Ugyanígyan közönségre igazgatóan ható módszer felismerése válthatja ki a szerzőből a „Veszedelmes kanyar” megírását, azonban ezzel a nagy löbdléssel, hogy egy beteg társadalom leleplezett életének szörnyű rothadását mutatja meg.

A már megtörtént tények drámai kibogozása a cselekmény létkelő felépítésében kiválóan sikerült Priestleynek. De sikerült annak maradéktalan kifejezése a színház drámai egységének is. A szereplők közül különösen Székely Endre, Gulló Aliz és Flóra Jenő alakítása juttatta a leleplező mélységeket nem nélkülöz cselekményét a drámaság tetőfokáig. Lantos Béla féladan címűségéből és fűladag önző jósaiból megteremtett alakja kiforogtalan volt. Jancsó Adrienne és Papp Nusi méltóképpen egészítették ki az együttest. A kitűnő fordítás Benedek Marcell érdeme, míg a leleplező rendezésért Kömivics Nagy Lajost illeti meg a dícséret. (I. g.)

Szerdán: „A hajduk hadnagya”

Décsi Jenő vezetésével az énekes együttes hatékonyan hozta elő a Bolyai Tudományegyetem hallgatói, valamint a kolozsvári középiskolák katolikus növendékei jegyeik kapkodók a katonaiak plébánián.

Magyar Színházban, melyen Márton Aron püspök mond ünnevi beszédet.

KOLOZSVÁRI MOZIK MÚSORA: CAPITOL: Örösi muzsika. Főszerepben Alice Faye, Thorne Power. CORSO: Pápa 1932.

A ROMÁN KATOLIKUS EGYESÜLET március 25-én, kedden, ifjúsági napot rendez. Ez alkalommal városi ünnepség lesz az Állami

A KOLOZSVÁRI ZENEI ÉS SZÍN- MŰVÉSZETI FŐISKOLA HANG- VERSENYSZEROKAZATA március hó 27-én, csütörtökön este 7 órakor: Bartók: négy VI. Emekti művek. (Második rész.) Nagy István kamaraszínház.

Rádió felhívás: 24 rövid sugárnyújtást kitűnő állapotban átadó, csomagolt, cserélhető. Forrázó-ú 22 2 szám.

SZÉN LÖWENBA CIL-fűrésztelép BUKAREST, Calta Victoriei 128. Telefon: 6.15.50.

Gyermekköcski UNICOM Kossuth Lajos-utca 10.

Háborús összeköttetésben reménykedtek a magyarországi összeesküvők

Közel 400 betörést ismert be a Kolozsváron elfogott uri betörőbanda

BUDAPEST. — A köztársasági elnök összeköttetésben perének tizenegyedik tárgyalási napja a népbírói elnök és a védő izgalmas dopárba jutott. Szentiványi Domokos rokonsága ugyanis arra kéri a bíróságot, hogy rendelje el a vádlott elméllapotának megvizsgálását. Bár a bíróság megállapította, hogy a vádlott a tárgyalás folyamán épesztünek látszott, mégis megfigyelte Szentiványi elméllapotát, nehogy a körös mellőzést a per további folyamán a védelem a maga javára használja fel.

Emután folytatták Héder János kihallgatását. Az elnök a forradalom szervezéséről faggatja Héder, aki beismeri, hogy bizonyos zavarok esetére, amelyeket a demokrácia rendőrség és hadsereg nem tud elintézni, ők külön karhatalomra gondoltak, s ez szükség esetén beavatkozott volna.

— Milyen zavarokra számítottak és mikor? — kérdezte az elnök.

A válaszból kiténik, hogy a békeszerződés aláírása és a szovjet hadsereg kivonulása után háborús konfliktusra számítottak.

A nyugati kapcsolatok és az ellenkormány tervével kapcsolatban Héder hosszas csűrös-csavarás után elmondja, hogy a Hetes Bizottság véleménye szerint háborús konfliktus esetére szükségük volt Nyugaton olyan szervezetre, amely ügyük szószólója lehetett volna. Ehhez az ellenkormányba lehetőleg olyan személyeket kerestek, akik a nyugati hatalmak előtt sulyal rendelkeztek volna. Véleményük szerint ezek Dálnoki Veress Lajos, Lakatos és még néhány „legitimisták” rendelkező személy lehetett volna.

Az elnök itt gúnyosan kérdezi Héder, hogy melyik az a nyugati hatalom, amelynek szemében erkölcsi értéket jelent az elmult 25

évről való „leszármazottság”? Héder (dadogva): Nem tudom. A tárgyalás a továbbiakban izgalmas részleteket tár fel az Ausztria és Magyarország között működő kémszolgálat részleteiről. Szaló Gyula, Raffay, később Béky és Vadász illegálisan érkeztek Ausztriából, hogy „információkat” gyűjtsenek a Szent László-hadsereg volt parancsnokának, Szügyi Lászlónak és kapcsolódójának azokhoz a nyugatos tisztetekhez, akik viszont az otthonukat tájékoztatták az ottani erőviszonyokról.

A Parasztszövetség megszűlésének kérdésében Héder János beismeri, hogy beszüremelési tevékenységük eredményeképpen a Parasztszövetség vezetőségében, egy-két kivételtől eltekintve, csak Magyar Közösségi tagok ültek. Véleménye szerint az egész országban háromszor, Budapesten nyolcszáz közösségi tag működött.

KOLOZSVAR. — Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy a kolozsvári rendőrség bünygyi osztálya *teszedelmes uri betörőbandát fogott el*. A banditákat *Muresan* Cernel joghallgató lakásán tartóztatták le. Valamennyien értelmiségiek. A banda vezére, *Groza D. Constantiu*, maga is egyetemet végzett ember, a többiek, *Apostolescu Gheorghe*, *Marin Andrei* és még egy egyén, akinek a nevét még a nyomozás érdekében nem közölték, *valamennyien tisztviselők voltak*.

A banda végigfosztogatta az országot. Néhány héttel ezelőtt kerültek Kolozsvárra, ahol közel ötven betörést követtek el. Remekül fel voltak szerelve, pisztolyaik és teljes kasszafurú berendezésük volt.

A nyomozást végző *Boios Jenő* és *Steiner Márton* rendőrök a banda elfogott tagjaival *Krajoviban* voltak, ahol sikerült felgyűlöltük teljesen a bandát. A bűnszöveget egyetlen tagjának sikerült egérvut nyernie, aki cílen országos körözést bocsátottak ki.

A betörőbanda tagjai beismerték, hogy közel 400 betörést, rablást és kasszafurást követtek el az ország területén. Kihallgatásuk után átkísérték őket az ügyészségre, előzőleg köszömlére állították őket ki a Szabadság-téren.

A Szovjetunióban felfedezték a lepra gyógyszerét

MOSZKVA. — (Agerpress.) A Tass távirati iroda közli a következőket: A Szovjetunió két tudósa, Gubarov vegyész és Torsujev bőrgyógyász, mindketten a moszkvai orvosi intézet professzorai, új igen hatásos gyógyszert fedeztek fel a lepra gyógyítására, amelyet eddig az orvostudomány gyógyíthatatlannak tartott.

Már az első kísérletek olyan eredményeket hoztak, amelyek messze felülmúlják az eddig ismert és alkalmazott gyógyszerek hatásait. A fekélyesedéseket már néhány heti kezelés után megszünteti az új gyógyszer, a kar és a lábak duzzadságát is eltünteti, holott a leprának ezek a jellegzetes tünetei eddig a betegeknek hónapokon keresztül voltak észlelhetők. Az új gyógyszerrel tovább folynak a kísérletek rendkívüli eredménnyel.

Refejezéshez közeledik a népfőiskolai előadók kiképzése

KOLOZSVAR. — A Bolyai Tudományegyetem Bástya-utcai épületében *harmadik hete folyik a népfőiskolai előadók kiképzése*. A nyolcvantényi hallgatóság magyarként csoportokat alkotva arra készül, hogy a husvéti szünidő folyamán minden megyében bekapcsolódjék a már kialakult népfőiskolai mozgalomba, vagy ahol még népfőiskola nincsen, megszervezze az *EMKE népfőiskoláját*.

A mezőgazdasági neveléssel kapcsolatban *Nagy Miklós dr.*, az EMGE felügyelője, a szövetségi kérdésekről *Nagy Zoltán dr.* egyetemi tanár, szövetségi vezető-felügyelő, az iparosítással kapcsolatos népevelésről pedig *Szabó Árpád dr.* egyetemi előadó tartott legutóbb előadást a tanfolyamon. A három előadó a *romániai magyar nemzetiség gazdasági megteremtésének elengedhetetlen feltételeiként tüntette fel a korszerű gazdaságra való nevelést*.

A tanfolyam utolsó előadásait március 24-én, hétfőn *Demeter János dr.* egyetemi tanár a demokratikus közigazgatásról, március 26-án, szerdán *Fazakas János dr.* református kórházi főorvos a népegészségügyről, 28-án, pénteken *ifjabb Xántus János dr.* egyetemi előadó a földrajzpolitikai nevelésről tartja. A pénteki zárógyűlésen állítják fel a hallgatóság sorából az egyes megyei bizottságokat, amelyek a husvéti szünidő folyamán népfőiskolai rendszerű intézményesítésének nagy feladatára vállalkoznak.

Színek a népi parlamentből

BUKAREST. — (Kiküldött munkatársunktól.) Eppen eleget küzdötünk mindnyájan a demokratikus parlament megvalósulásáért ahhoz, hogy melegség járhassa át szívünket akkor, amikor először nézhetünk rá azokra a sorokra, ahol küldöttünk nekünkben, értünk és megbízásunkból jobb s becsületesebb világunk alapjait rakják le.

Amikor elfoglaltuk helyünket a képviselőház jegyzője éppen az előző napi ülés jegyzőkönyvét olvasva fel. Mi tagadás... az első pillanatok unalmasak voltak. Szemünk letűvedt a felolvasásról a miniszteri székekre. Vant, a liberális közmunkaügyi miniszter szomszédjával váltott néhány szót, *Bodnarus Emil* miniszterelnök-ségi államtitkár pedig irataiba mélyedt. Ugy látszik, ők sem tartották fontosnak figyelemmel kíséreni a felolvasást.

A „bal”, a „közép” és a „jobb”

Szemünkkel végigpásztáztuk a párt-sorokat. A négyhajtós beosztás kiválon alkalmas lenne ahhoz, hogy politikai színezete szerint helyezkedjék el a „jobb”, a „közép” és a „bal”, de itt — ugy látszik — nem sokat adnak erre. A Népi Szövetség képviselői a jobb hajó baloldalának első sorában helyezkedtek el. Legelő, az első sor baloldali Kurko Gyárfás, a leghátában — mert számíthatatlan a papok szerénysége — *Bende Béla*. Fersze arról, hogy a kövendi unitárius papnak még mindig terjed a „szerénysége” sokat lehetne beszélni. Tudna arról néhány szót mondani *Damaceanu* hadügyi államtitkár is, akinél tordai képviselőnk a napokban abban az ügyben járt el, hogy a tordai sorozó-központot köztessék ki végre az ottani ötvennyolcszáz unitárius gimnáziumból.

Almodni sem mertük volna...

Hatalmas sikere volt a pécárosban a vistai táncosoknak

MAGYARVISTA. — A magyar-román táncosport a magyar szabadságharc 99. évfordulójának bukaresti ünnepélyén magyar népi táncokat mutatott be. A táncosport tagjai nemrég érkeztek vissza Bukarestből. Az arcut a boldogságtól sugárzott, szívükben szép emléket hoztak.

— Soha sem hittem volna, hogy annyi szeretetet lehet kapni távol az otthonától, mint amilyen szeretettel román testvéreink elhalmoztak Bukarestben — meséli most a táncosport vezetője *Kallós István* tanító, aki maga is részt vett a táncosporttal az ünnepélyen.

Teljes siker!

— Amikor a MNSz erre az utra felkéri, egy kissé húzódozunk, de a nagy utól, a fővárostól, a szülőföldtől, de arról almodni sem mertünk volna, hogy ilyen nagy sikerünk lesz.

Ömlik a szó a szájukból. Elmondják, hogy történt a vonaton, megbeszéltek Bukarestben, hogyan fogadják őket. Ölelés, csók, szerelmek és virág várták őket.

— Nem is tudtuk szóhoz jutni a meglepetéstől — mondják.

— Az új kor számára nevelés megteremtését, mint tanították — *Dénes Éva* —, a két szép lánykét küldték Bukarestbe, hogy ott a testvéreinkkel együtt dolgozzanak. Ebből az utóból új erőt meríttem, hogy tovább küldjék. Utókarom, hogy Vistán is olyan élet, mely leány a demokráciát a népek közötti testvéri szeretettel, mint ahogy azt március 15-én Pécsen láttam.

— Az utca a járulékok úgy állt meg — mondja *Mátyás Mária* —, hogy a közlekedési

rendőrnök kellett utat nyisson nekünk a tömegben. Bűszkék voltunk kalotaszegi népviseletünkre. Mindenki látni akarta és mindenki simogatni szeretne volna. Volt olyan, azt mondják, valami művészféle — meséli —, aki meg akarta vásárolni ruhánkat. De nem adhattuk, mert nehéz újat szeretni.

A mesélők arca pirosra gyul az emlékeztéstől. Ömlik a szó.

— Kezdetben sokatlan volt az ünneplés — mondogatják —, a sok kedveskedés meghatott, de később megszoktuk.

Mesélik ezután, hogy a vistaiak nem tudták románul a román népi táncosok nem ismerték a magyar szót. *Mégis megértették egymást*.

— Mi a román leányoknak mutogattuk a ruhánkat és tanítottuk táncunkra, a román fiúk a mi leányainknak furulyáztak — mondja az egyik legény.

Mátyás Erzsike restelkedve meséli még el, hogy mennyire dohogott a szívük, amikor az annyi sok híres ember és tiszt előtt táncolni kellett. Mindenki nagyon ügyelt magára és a táncra.

— *Hiszen Groza Péter, Kurko Gyárfás* s még sokan magyarok és románok néztek minket. Megjédtünk a nagy tapstól, amivel jutalmaztak, mikor véget ért a táncunk. A végén azonban egészen megerőltük ezt is és büszkén „urástunk” — meséli *Mátyás Ilonka*.

— Reméljük, hogy lesz még utunk Bukarestbe, legalábbis mi boldogan mennénk mezeigszert oda. Igaz, baj lesz akkor, mert most, ha menni kell, egész Magyarvista utra kell. Veszélyes lesz, tudjuk. De mi boldogok vagyunk, mert már voltunk ott.

Tíz magyarvistai ember szíve maradt bukaresti román testvéreinknél és ez a tíz ember ezentúl a füljében büszke hirdetője lesz a testvériségnek s a kölcsönös szeretetnek, mely a népek jövőjének az alapja.

BANYASZ ALBERT

Újra a lakhatásra szállták vissza a Szovjetunióból a hadifoglyokat

BUKAREST. — A Szovjetunióban lévő hadifoglyok hazaszállítására mind Románia, mind Magyarország részéről folyamatosan vannak az előkészületek. Előleg elhatározták, hogy a hadifoglyok visszaszállításánál nem az illető állampolgársága lesz a mérvadó, hanem utolsó lakhelye. Tehát mindenkit oda szállítanak vissza, ahol katonai bevonulása előtt lakott. Számbavették a visszaszállításhoz szükséges és rendelkezésre álló gépjárműanyagot is, mert ettől függ a visszaszállítás üteme.

Ebben a vonatkozásban jelentős segítséget biztosít a románul állampolgárnak az az állampolgár, amely szerint ha a tavalyi mértékben folyik a szállítás, úgy a CSE azt ingyen teljesíti.

A Joltai bejelentette, hogy 25.000 hadifogoly hazaszállításának költségét viseli. Remélhető, hogy a Joltai részről hazaszállítandó hadifoglyok számát jelentősen fogják növelni.

Márciusi teendők a szántóföldeken a kenyérért

A tavaszi vetési munkálatok már az ország legnagyobb részében megindultak. Ebből a nagy munkából a romániai magyar földműveltség is teljes erejével kiveszi a részét. A MNSz szervezetei és az EMGE gazdasági szakértői minden lehető segítséget megadnak, hogy ebben az esztendőben biztosítani lehessen a mindennapi kenyeret. Az erdélyi magyar földműveltség gazdasági szervezete, az EMGE körlevelekben adja ki támogató utasításait a tavaszi teendők szakszerű végrehajtása érdekében. Ebből vessezük az alábbiakat:

Az idei tél hosszú volt és nagymennyiségű hó esett. A talajművelő eszközeinkkel csak azután menjünk szántóföldjeinkre, amikor azok már felszálltak. Ha a föld jól omlik és nem tapad, akkor hozzáférhetünk az ősszel elmaradt munkálatok elvégzéséhez. Ügyeljünk, hogy túlmélyen ne szántunk, mert ezzel csak ártunk a földjeinket erősen kiszáritjuk. A tavaszi sekély szántást azonban boronáljuk el, hogy a bőví szelék ki ne szárítsák talajunkat.

Az őszi szántásokat nem szabad újra szántani. Ezeket először, ha szükséges, hátára fordított boronával elműveljük, majd pár nap múlva jöhet a könnyű boronálás. A mélyen porhanyító eszközök, mint pörhbert estirpátort, stb. utóljára hagyjuk. Csak vetésnélről a felesleges, estirpátort vízet vezetjük le.

Az őszi vetések boronálását hagyjuk a hónap végére, mielőtt azok ismét feljőnének indulnak. Először a roza, majd a többi vetés boronálását végezzük el, mielőtt azok szarba indulnának. A régi löhere- és lucernavetéseket járassuk meg boronával. Az új löherevetésnek is most van az ideje. A magot vagy az őszi vetésekre szórjuk, vagy a tavaszi gabonákkal együtt felülkötésével vetjük el.

A legkorábban — a hólével egyidőben — kerül a földbe a borsó, rizk, majd a kender és len. Ezeket követik a tavaszi kalászosok.

— Szükségünk van az épületre — vetette ellen a hozzája érkezett jelentések alapján a hadügyi államtitkár.

— Eppen ez az, hogy nincs is szükségünk rá — állította *Bende Béla*.

— Milyen ajpon hisz ezt a képviselő ur?

— En azon az ajpon — mondotta *Bende Béla* —, hogy bejárjam az épületet, végighurrogom ujjamat az íróasztalokon és akkora porréteg rakódott rá, hogy bizony volt mit mosni otthon. Már pedig ahol ilyen vastag por van, ember nem igen fordul meg.

Erre a hadügyi államtitkár elrendelte, hogy azonnal táviratozzanak Kolozsvárra *Precup* tábornoknak és töje kérjenek ismét sürgős jelentést az újszól.

Luka az első sorban

A képviselőház jegyzőjének felolvasása ejtártott vagy húsz percig, aztán megállt a munka. Egymásután állottak fel a képviselők és mentek fel a szónoki emelvényre, hogy különböző bejelentéseiket, kérdéseiket elmondják.

A MNSz parlamenti csoportjáról áthuzódók pilantásunk a baloldárra. Középen az első sorban *Luka László* ül, körülte vegyesen kommunista és szocialdemokrata képviselők. *Luka László* vasból öntött figurája mögött néhány sorral *Paulescu Anna* figyelő, erőlyes profilja néz a szónoki emelvényre.

Miközben megállapítjuk, hogy a két munkaspárt a középben helyezkedett el, a „szűs bal” az ekések, a „szűs jobbra” pedig a nemzeti néppártiak kerültek. *Bakcsy Adám dr.*, csiki képviselőnk szíltott meg és intett, hogy kövessük, *Karonyi Gótt* és *Leviti* a parlament folyóójára. Odavitt a parlament kvestorához, bemutatott és kérte, hogy japunk munkatársai számára is adják ki azt az igazolványt, amelyet ide le lehet jönni.

Kint a folyosón képviselők tárgyalnak. *Barreg* a csengő. *Valaki* azt mondja:

— A csendőrségnek a belügyminisztérium korrel közé való besorolásáról van szó.

A képviselők betóduznak. Kezdődik a munka.

SOMLYAI LÁSZLÓ

